

ERFGOED DAG

ECRU

Erfgoeddag in de ECRU-regio

GAME

G

ON

Zondag
27 april
2025

ecru.be/erfgoeddag

  @ecrugeeftkleuraancultuur @erfgoeddag #ecrugeeftkleuraanerfgoed #erfgoeddag

© FARO D/2025/11865/01 V.U. ESMERALDA MEYEN, PROJECTVERENIGING ECRU, EVENCE COPPEL AAN 87, 3600 GENK. NIET OP DE OPENBARE WEG GOOIEN.

Actoren aan het woord
Zet samen met ECRU het cultureel erfgoed op de kaart.

Tips van Vlieg
20 uitstapjes met het hele gezin.

Projectoproep 'Kruisbestuiving'
Aan de slag met het thema 'mens en natuur'.

De inhoud van de regionale brochure in de Mijnstreek is uitsluitend bedoeld om de bezoeker te informeren aangaande activiteiten van de "partners" van ECRU. Door het ter beschikking stellen van deze informatie wordt ECRU niet aansprakelijk gesteld tegenover de gebruikers of derde personen. De partners blijven zelf verantwoordelijk voor de inhoud van hun activiteiten. ECRU kan hierdoor noch aansprakelijk gesteld worden voor schade alleraard, rechtstreekse of onrechtstreekse schade, kosten, die tijdens de activiteiten zouden ontstaan, noch voor eventuele schendingen van regelgeving, privacywetgeving en andere schendingen van welke aard ook, die veroorzaakt zouden zijn door de aanbieders van de activiteiten.

BERINGEN

- 1**
Tentoonstelling
OC De Buiting
- **2/3/4**
Spektakel
Lezing
Tentoonstelling
Bibliotheek Beringen
Fietsspektakel
- 5**
Wandeling
Toerisme be-MINE
- **6**
Tentoonstelling
Rondleiding
Mijnstadion
Beringen

HEUSDEN-ZOLDER

- 1**
Tentoonstelling
Bibliotheek
Heusden-Zolder

LEOPOLDSBURG

- **1**
Tentoonstelling
Spel
Museum
Heemkunde
Heppen

HOUTHALEN-HELCHTEREN

- 1**
Vertelmoment
Ontmoetingscentrum
De Roepsteen
- **2**
Tentoonstelling
Spel
Pastorijpark
Houthalen-Centrum
- 3**
Presentatie
Spel
Freinetschool
Keerpunt Vonk
Houthalen
- **4**
Spektakel
Cultuurhuis Casino
- 5**
Rondleiding
De goei wei
- **6**
Workshop
Speelbos
bezoekerscentrum
Hengelhoef

GENK

- **1**
Tentoonstelling
Spel
Bezoekerscentrum
de Maten -
de Slagmolen
- **2/3**
Spel
Rondleiding
Sint-Martinuskerk
Genk-Centrum
- **4**
Workshop
Demonstratie
Pluktuin Vlakveld
- **5**
Zoektocht
Emile Van
Dorenmuseum

AS

- **1**
Demonstratie
Spel
Langers
Lanz-Bulldog
Museum
- **2**
Tentoonstelling
Spel
Sint-Aldegondis-
kerk
- **3**
Spektakel
Schutterslokaal
Sint-Martinus
Niel-bij-As

MAASMECHELEN

- 1**
Rondleiding
Molen Nieuw Leven
- **2/3**
Tentoonstelling
Workshop
Wijkcentrum
Opgrimbie
- 4**
Tentoonstelling
Spel
Sint-Christoffelkapel
- 5**
Demonstratie
Landbouwmuseum
De Nostalgie
- 6**
Presentatie
Tevhid Camii&Moskee
Maasmechelen
- **7/8/9**
Tentoonstelling
Rondleiding
Sint-Barbarakerk
- **10**
Spel
Dienstencentrum
De Bolster
- **11**
Rondleiding
Museum van de
Mijnwerkerswoning
- **12**
Tentoonstelling
Jeugdcentrum
Chiro Akori

De aandachtige lezer zal opgemerkt hebben dat in deze brochure een activiteit uit Leopoldsburg werd opgenomen. Ook deze gemeente maakt voor de cultuurpoot deel uit van het intergemeentelijk samenwerkingsverband ECRU en schuift graag haar bijzonder cultureel erfgoed naar voren.

Voorwoord

Het startschot is gegeven!

Met 'Game on!' als thema van Erfgoeddag 2025, speelt de ECRU-regio op zondag 27 april 2025 de wedstrijd van haar dromen. Tal van erfgoedverenigingen en vrijwilligers vormen opnieuw een team en zetten hun schouders onder deze jaarlijkse hoogdag van het cultureel erfgoed. Het doel van al die inspanningen? De rijkdom, verscheidenheid en het potentieel van al het roerend en immaterieel erfgoed dat onze regio rijk is onder de aandacht van zoveel mogelijk mensen brengen.

Al meer dan twintig jaar wordt op Erfgoeddag het cultureel erfgoed van Vlaanderen en Brussel in de kijker geplaatst. Sinds 2007 zet ook ECRU alles in het werk om op die dag samen met lokale organisaties een boeiend en divers programma aan te bieden. De focus ligt tijdens deze editie op sport en spel.

Erfgoeddag is dit jaar dé gelegenheid om je (klein)kinderen te laten kennismaken met oude (volks)spelen, je sportieve of competitieve kant te tonen, of grijp je kans om dat gevoel van eeuwige jeugd vast te houden. Ook op deze hoogdag is deelnemen belangrijker dan winnen! Met meer dan 30 gratis activiteiten is spelplezier gegarandeerd.

Spelregels? Ontdek het volledige overzicht in dit krantje mét handige kaart. De meest actuele info is steeds terug te vinden via www.ecru.be/erfgoeddag. Leuke activiteiten om met kinderen te doen herken je aan het vlieg-label 🛩️. Voor sommige activiteiten dien je op voorhand te reserveren. Tenzij anders vermeld, vinden alle activiteiten plaats op zondag 27 april 2025.

Ontdek aan de hand van enkele getuigenissen in deze krant wat ECRU voor jou kan betekenen. Als erfgoedcel spant ECRU zich dagelijks in voor het lokaal cultureel erfgoed. Doet zij dat alleen? Neen, ze ondersteunt en inspireert mensen en organisaties die zelf met cultureel erfgoed aan de slag (willen) gaan. 'Ik heb geen geheim van succes. Gewoon je best doen en goede mensen om je heen verzamelen. Want alleen kun je niks en met zijn allen kun je alles', zou voetballegende Johan Cruyff de werking van ECRU bijtreden.

We nodigen je uit om al dat mooie erfgoed te ontdekken, wensen je veel plezier en hopen je te mogen ontmoeten!

ECRU

Bestuur en medewerkers ECRU

GEEFT KLEUR AAN ERFGOED

Aan het woord

- AS**
P.04 **Verhuis van een omvangrijke collectie**
Walter Langers
- BERINGEN**
P.05 **Van dia naar digitaal**
Pieter Lemmens
- GENK**
P.06 **Leer het religieus en Bijbels erfgoed spelenderwijs kennen!**
Luc Herbots
- HEUSDEN-ZOLDER**
P.07 **Van Steen tot Mes, van Mes tot Steen**
Ief Gilis
- ECRU-REGIO**
P.07 **Op zoek naar alle kleuren zwart. Lespakketten over het oeuvre van Ado Hamelryck (1941-2024)**
Caro Thoelen
- HOUTHALEN-HELCHTEREN**
P.08 **Alweer een winnaar! Vlaamse kermiscultuur**
Eline De Boiserie
- LEOPOLDSBURG**
P.09 **Op onderzoek naar de sport-geschiedenis van je gemeente**
Andy Caerts
- ECRU-REGIO**
P.09 **Limburgers zijn echte speelvogels! 100 levende tradities**
Luk Indestege en Pieter Neirinckx
- MAASMECHELEN**
P.10 **100 jaar tweewoonst en 30 jaar Museum van de Mijnwerkerswoning**
Jos Hermans
- ECRU-REGIO**
P.12 **Zoektocht naar zuivere lucht**
Marco Mariotti

Bevoegde schepenen van de deelnemende gemeenten (v.l.n.r.)

Harun Solak (Genk)
Esmeralda Meyen (Beringen)
Katrien Ozeel (Leopoldsburg)
Annette Palmers (Heusden-Zolder)
Jo Santermans (As)
Corrie Bemelmans (Maasmechelen)
Hanne Kellens (Houthalen-Helchteren)

“Mijn mooiste sportieve jeugdherinneringen zijn de spannende matches en de gezellige derde helft bij zaalvoetbalclub Scherpenheuvel As, waar sport en vriendschap hand in hand gingen. De organisatie van de Asserse Bierfeesten en onze minivoetbaltornooien maakten het plaatje compleet!”

– Jo Santermans

© Museum Langers Lanz-Bulldog

1. **Demonstratie / spel**

Oude ambachten en volksspelen toernooi! Word jij de winnaar?

In het Langers Lanz-Bulldog Museum kijk je je ogen uit op een rijke collectie landbouwmachines en -werktuigen. Vooral de indrukwekkende collectie gerestaureerde en opgemaakte tractoren van het merk Lanz-Bulldog, uit de eerste helft van de 20ste eeuw, doet vele ogen schitteren. Maar is er op het platteland ook tijd om te spelen? Op Erfgoeddag ontdekken kinderen oude ambachten en traditionele volksspelen. Draai zelf een springkoord of laat de boer in je naar boven komen en melk de koe. Wie melkt er het snelst een bekertje vol? Loods de kaas langs de gaten naar het hoogst aantal punten of waag je kans bij het sjoelen. Zet je beste beentje voor bij het ringwerpen of zaklopen en word de winnaar van Erfgoeddag!

Waar? Langers Lanz-Bulldog Museum Smeetsbergstraat 14, 3668 Niel-bij-As
Wanneer? Van 10 tot 18 u.

Organisatie: Museum Langers Lanz-Bulldog i.s.m. de gemeente As

2. **Tentoonstelling / spel**

Game on! Ontdek het sportieve en speelse As

Duik op Erfgoeddag in de rijke geschiedenis van enkele sportverenigingen in As. Snuister in de Sint-Aldegondiskerk door een bijzondere collectie van historische foto's en nostalgische objecten, die het Asserse sportleven van vroeger doen herleven. Ben je op zoek naar meer actie? Speel dan verschillende oude volks- en kermissspelen. Een primeur! In de aanloop naar Erfgoeddag daagde de gemeente As alle jongeren uit om hun gemeente na te bouwen in het populaire game 'Minecraft'. Bewonder de creatieve resultaten in de Sint-Aldegondiskerk. Wil je zelf een videogame spelen? Neem dan plaats achter de retro game-console en herontdek klassieke games.

Tentoonstelling / spel - Game on! Ontdek het sportieve en speelse As

© Karel Baeten

Waar? Sint-Aldegondiskerk, Sint-Aldegondisplein 5, 3665 As
Wanneer? Van 11 tot 17 u.
Organisatie: Gemeente As i.s.m. de cultuurraad van As en de Sint-Aldegondiskring

3. **Spektakel**

Schiet raak en mis het niet!

De Sint-Martinus Schutterij van Niel-bij-As bestaat als sinds de 17de eeuw. Het 'bukschieten' is vandaag de dag een bijzondere schietsport, waarbij behendigheid, techniek en traditie een belangrijke rol spelen. Beleef op Erfgoeddag deze eeuwenoude traditie vanop de eerste rij! Maak kennis met de sport en grijp je kans om met een zware buks of met een luchtbuks de houten 'stopjes' van de hark af te schieten. Wie weet word jij de beste schutter van de dag. Naast de schietcompetitie, neemt een tentoonstelling je mee in de evolutie van de schutterijen en de modernisering van

het schieten vanaf de middeleeuwen. Leer van een wapenmeester hoe je de kogels voor de buks maakt en de huls vult.

Waar? Schutterslokaal Sint-Martinus Niel-bij-As, Sparrendreef 31, 3668 Niel-bij-As
Wanneer? Van 11 tot 17 u.
Organisatie: Schutterij Sint-Martinus Niel-bij-As

© Peter Berger

Aan het woord

Walter Langers, Langers Lanz-Bulldog museum

Verhuis van een omvangrijke collectie

Al vanaf mijn prille jeugd deelde ik samen met mijn vader een fascinatie voor tractoren van het merk Lanz-Bulldog. Eind jaren 70 begonnen we met de restauratie van deze antieke tractoren. 45 jaar later is het resultaat meer dan een hobby. De verzameling is uitgegroeid tot een historisch waardevolle collectie, met een grote emotionele waarde voor mij.

Door de uitbreiding van het museum werd de oude hoeve veel te klein en speelde ik met het idee om de volledige verzameling op één locatie onder te brengen. Het voor- traject van de verhuis was ook de

ideale gelegenheid om mijn collectie te inventariseren, te ordenen, te poetsen en te herontdekken.

Door de collectie van tractoren, oude ambachten, stationaire motoren, agrarisch materiaal, koolzaad, ... te verdelen over een grote hal en zes containers krijgt elk object nu zijn eigen plek.

Het heeft me bloed, zweet en tranen gekost, maar ik kijk zeer tevreden terug op de verhuis van mijn collectie naar de nieuwe locatie. Op Erfgoeddag open ik de deuren voor de eerste keer en kan het grote publiek kennismaken met de nieuwe opstelling.

De nieuwe museale opstelling van de collectie kwam er mede dankzij een goede samenwerking met gemeente As en ECRU. Het team van ECRU hielp mij o.a. bij de opmaak van een subsidiedossier. De uiteindelijke subsidie gaf me de nodige financiële middelen om het project te kunnen realiseren.

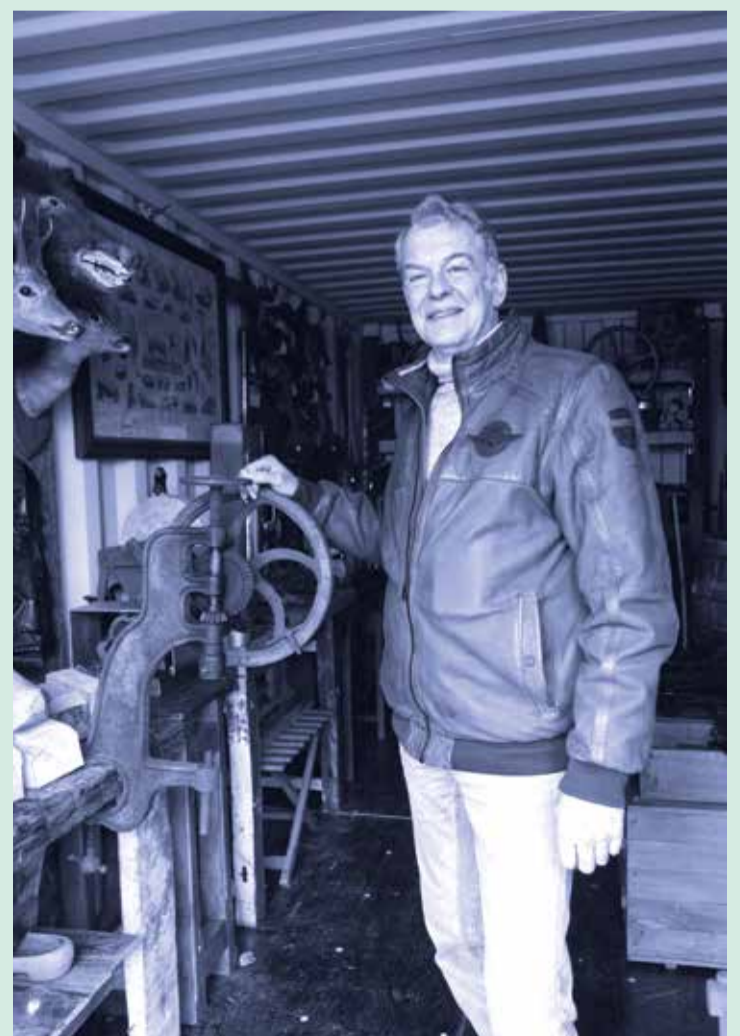
Bij de oprichting van de erfgoedcel in 2007 werd ik als één van de eerste lokale erfgoedpartners gecontacteerd om mee te gaan in een breder verhaal: ook privé-verzamelaars zijn immers bewa-

kers van het prachtige cultureel erfgoed dat de Mijnstreek rijk is.

In al die jaren hebben we samen veel inspanning geleverd om het museum blijvend onder de aandacht te brengen. Denk maar aan Erfgoeddag, waaraan ik al 18 jaar onafgebroken deelneem.

Via inspiratiemomenten zorgt ECRU voor een frisse invalshoek op mijn collectie vanuit het jaarlijkse thema, leg ik nieuwe contacten en is het gezellig vertoeven onder vrienden. Dankzij de jaarlijkse communicatiecampagne die ECRU coördineert, staat het cultureel erfgoed in april volop in de schijnwerpers. Ik ben ECRU heel erg dankbaar voor de vlotte samenwerking tijdens al die jaren.

Borrelt er een lumineus idee voor een erfgoedproject? Ben je op zoek naar professionele ondersteuning? Kijk dan op www.ecru.be/ ondersteuning of neem contact op met Sofie via sofie@ecru.be en ontdek alle mogelijkheden.

Beringen

“Als ik denk aan vroeger, gaan mijn beste herinneringen aan sport en spel meteen naar Chiro Beringen. Elke zondag samenkomen om te ravotten, te sporten en avonturen te beleven. Die tijd heeft niet alleen mijn jeugd gekleurd, maar ook mijn liefde voor onze lokale verenigingen versterkt. Erfgoeddag is een mooie kans om zulke warme herinneringen opnieuw tot leven te brengen en ons erfgoed van sport en spel door te geven aan de volgende generaties.”

– Esmeralda Meyen

1. Tentoonstelling Zo de ouden speelden, zo gamen de jongeren

Heemkring Kiosk neemt je mee naar de volksspelen van cafés, parochietrefpunten en jeugdclubs van 50 jaar geleden. Kan jij het beste sjoelen? Al ooit gehoord van ‘manillen’, ‘kingen’ of ‘zetten’? We nodigen je uit om actief mee te spelen. Verzamel de meeste punten met de puntenbiljart of probeer zoveel mogelijk pionnen te tolleren in de tolbak. In een tentoonstelling leer je bij over deze oude volksspelen en vrijetijdspelletjes. Ze werpt ook een blik op de digitale evolutie in ons thuisentertainment. En voor iedereen die komt spelen, trakteert Heemkring Kiosk op snoepgoed van vroeger.

Waar? OC De Buiting, Tessenderlosesteenweg 18, 3583 Beringen
Wanneer? Zaterdag 26 april van 14 tot 18 u. Zondag 27 april van 10 tot 17 u.
Organisatie? Heemkring Kiosk

2. Fietsspektakel Velofanfare Neanias: muzikale fietsparade door het centrum

Wist je dat het Koninklijk Harmonieorkest Neanias uit Beverlo aanvankelijk een velofanfare was? Een muziekkorps waar je niet alleen een instrument speelt, maar dit doet terwijl je fietst: trappen, sturen, trommelen en toeteren terwijl je het evenwicht bewaart! Op Erfgoeddag wordt dit bijzonder erfgoed nieuw leven ingeblazen. De velofanfare van Neanias trekt dan weer door de straten van Beringen en brengt een vrolijke noot in het stadsbeeld. Ben je een muzikliefhebber, cultuursnuiver of gewoon op zoek naar een gezellig uitje? Spring dan mee op je fiets en rijd achter de velofanfare aan voor een unieke ervaring voor jong en oud.

Waar? Vertrekpunt Bibliotheek Beringen, Graaf van Loonstraat 2, 3580 Beringen
Wanneer? Vertrek om 11.30 u.
Organisatie: Erfgoed Stad Beringen en Bibliotheek Beringen i.s.m. Harmonieorkest Neanias Beverlo en Heemkunde Beverlo

3. Lezing ‘Fietsen & Trompen’ door Geert Vanmaeckelberghe

In Vlaanderen is er vandaag nog één fietsende fanfare. Ooit was dat anders. Geert Vanmaeckelberghe is gebeten door fietsende fanfares en belicht dit uniek cultureel erfgoed graag op Erfgoeddag. Als spelend lid van de laatste velofanfare in Vlaanderen is Geert gebod door het verhaal van een vergeten geschiedenis, waarbij velofanfares een belangrijke rol speelden in het sociaal leven van een dorp. In zijn boek ‘Fietsen & Trompen’ vertelt hij het bijzondere verhaal van 40 velofanfares. De lezing op Erfgoeddag is een bundeling van het boek.

Waar? Bibliotheek Beringen
Graaf van Loonstraat 2,
3580 Beringen

Wanneer? Van 10 tot 11.30 u.

Reserveren? Inschrijven kan via bibliotheek@beringen.be, via het nummer 011 45 08 10 of aan de infobalie van de bibliotheek.

Organisatie: Erfgoed Stad Beringen en Bibliotheek Beringen i.s.m. Harmonieorkest Neanias Beverlo en Heemkunde Beverlo

4. Tentoonstelling Brandweer doorheen de tijd. Van Bierkot naar volwaardige Kazerne

Bij de brandweer werken, is méér dan branden blussen. In deze job komen dienstverlening, teamspirit en fysieke fitheid samen. Maak kennis met de helden van Beringen en ontdek de belangrijke rol, die de brandweer op zich neemt voor de gemeenschap. De tentoonstelling neemt je mee doorheen de geschiedenis van de eerste brandweerposten tot de gloednieuwe kazerne. Verken via unieke foto’s, oude uniformen en historische objecten hoe de brandweer van Beringen zich door de jaren heen ontwikkelde en de stad vandaag nog steeds veilig houdt. Kom langs en beleef de geschiedenis van de brandweer in Beringen op een boeiende en interactieve manier. We verwelkomen je graag.

Waar? Bibliotheek Beringen
Graaf van Loonstraat 2, 3580 Beringen
Wanneer? Van 10 tot 17 u.
Organisatie: Erfgoed Stad Beringen en Bibliotheek Beringen i.s.m. Marc Coenen, Hulpverleningszone Zuid-West Limburg

© Archief Eric Claes geschonken door Vital Reymen en Dina Bastiaenon

5. Wandeling Wildplukken in het Park van de Directeur

Beleef een unieke dag vol natuur, plezier en smaakvolle ontdekkingen. Want wat is leuker dan plukken en eten uit de natuur? Wist je dat wildpluk vroeger deel uitmaakte van onze dagelijkse voeding? Verruim je kennis van lokale, meestal inheemse soorten, die vrij in de natuur groeien. Leer alles over eetbare bomen, struiken en kruiden terwijl je al spelenderwijs op zoek gaat naar de lekkerste planten met de speciale ‘wildplukontdekkingskaart’. Of maak tijdens een workshop je eigen ‘wild kruidenzout’. Ontdek verborgen pareltjes in de natuur en leer hoe je deze op een smakelijke manier gebruikt! Een wildplukexpert neemt je mee op een inspirerende wandeling door het park. Check op de website van Stad Beringen voor de juiste uurregeling.

Waar? Toerisme be-MINE
Koolmijnlaan 203, 3582 Beringen

Wanneer? Van 14 tot 16.30 u.

Reserveren? Inschrijven voor de workshop en de wandeling kan via visit@beringen.be of telefonisch via het nummer 011 42 15 52.

Organisatie: Regionaal Landschap Lage Kempen i.s.m. Stad Beringen

6. Tentoonstelling / rondleiding 100 jaar Beringen FC

Het Mijnstadion kleurt opnieuw rood-zwart. Beringen FC, opgericht in 1924, viert haar 100-jarig jubileum. Clubliefhebber Eric Claes verzamelde doorheen de jaren een unieke collectie aan memorabilia, foto’s, krantenknipsels en archiefstukken over de club. Hij brengt voor Erfgoeddag enkele bijzondere stukken samen in een tentoonstelling. Kom hulde brengen aan deze Mijnclub, die menig harten sneller deed slaan. En vergeet zeker je eigen zwart-rood kleuren niet! Naast de tentoonstelling kan je ook genieten van een rondleiding over de site van het Mijnstadion en ontdek je samen met een gids de verborgen plekken van dit bijzonder sportmonument. Test je voetbaltechnieken en moedig de spelers van G-voetbalploeg FuFo Beringen aan tijdens een demonstratiewedstrijd. Houd de website van Stad Beringen in het oog voor de juiste uurregeling.

Waar? Mijnstadion Beringen
Stadionlaan 1, 3580 Beringen
Wanneer? Van 10 tot 17 u.
Organisatie? Eric Claes en Stad Beringen i.s.m. G-voetbalclub FuFo Beringen

Aan het woord

Pieter Lemmens, Chirojongens ‘Wij’ Koersel Van dia naar digitaal

Als volwassen begeleider van Chirojongens ‘Wij’ Koersel ligt het bewaren van Chiro-verhalen mij nauw aan het hart. Het zijn dé beste herinneringen aan mijn jeugd. En daarin sta ik niet alleen. De jeugdbeweging is voor velen een bijzondere tijd geweest.

Meer dan 6000 dia’s van onze jeugdbeweging zijn zorgvuldig bewaard gebleven op de zolder van een vroegere kookouder. Op die dia’s zie ik onder meer mezelf in actie tijdens het jaarlijkse bivak en dat schiept een persoonlijke band met de collectie. Omdat ik besefte hoe waardevol de dia’s zijn voor de Chiro, besloot ik over te gaan tot actie en contacteerde ik ECRU.

Dia’s zijn kwetsbaar en nog moeilijk toonbaar. Om die redenen maakten we de keuze om de collectie te gaan digitaliseren, om te zetten naar een digitaal bestand. Alle dia’s werden zorgvuldig verzameld en geordend volgens jaartal. Een goede digitale kopie vereiste ook specifieke apparatuur en software. Het leek ons daarom een goede keuze om samen te werken met een gespecialiseerde firma. Dat hele proces was arbeidsintensief, maar gaf tegelijkertijd ook veel voldoening. Je werkt mee aan het behoud van herinneringen van talloze generaties.

Fase één, het digitaliseren van de dia’s, is ondertussen afgerond. Bij fase twee, zal ECRU ons helpen bij het verzamelen van de verhalen achter de dia’s. Samen zullen we ook onderzoeken op welke manier onze fotocollectie kan worden tentoongesteld, en digitaal ontsloten kan worden. Wij vinden het namelijk belangrijk om deze collectie en de verhalen erachter te gaan delen met (oud)leden, vrijwilligers, vrienden, familie en de lokale gemeenschap. Enkel door de foto’s toegankelijk te maken kunnen we een brug slaan tussen verschillende generaties, en kan iedereen zijn Chiro-hart ophalen. Ten slotte werken we samen met ECRU aan het duurzaam beheer en behoud van ons archief.

De ondersteuning van ECRU biedt bij ons project een beduidende meerwaarde, die verder gaat dan enkel digitalisering: het brengt mensen samen en stelt ons in staat om het lokale cultureel erfgoed te bewaren en met elkaar te delen.

De expertise van ECRU op het gebied van cultureel erfgoed en hun betrokkenheid bij lokale erfgoedgemeenschappen is een perfecte match voor ons project.

Wil jij ook foto’s, postkaarten, dia’s, negatieven ... digitaliseren?

Maar geen idee hoe je dit best aanpakt? Contacteer dan Olivia, consulent erfgoedzorg, via olivia@ecru.be.

“Het samenkomen met vrienden in de voetbalclub, in de schaduw van het Genkse mijnlandschap. De hele wedstrijd lang samen voor hetzelfde doel gaan en achteraf gewoon gezellig samen zijn. Dat zal mij altijd blijven.”

– Harun Solak

1. **Tentoonstelling / spel**

Volksspelen aan de Slagmolen

Ken jij de volksspelen nog? Speel op Erfgoeddag een mix van traditionele, gezellige volksspelen voor uren vermaak. Gooi de perfecte worp met het tafelkegelspel. Scoor de meeste punten op de sjoelbak. Of leg als snelste een parcours af met stelten, zonder te vallen. Begint het al te kriebelen? Geniet van een nostalgische namiddag vol spelplezier. Ontdek welke volksspelen er in het oude café ‘de Slagmolen’ werden gespeeld. Dit café sloot in 2010 na 54 jaar de deuren en was eigendom van cafébaas Renaat Huygen. Wees welkom en herontdek het plezier van samen ontspannen en spelen in onze gezellige buitenbar. Bij slecht weer gaan de spelen gewoon door en verhuizen we naar de tent.

Waar? Bezoekerscentrum de Maten - de Slagmolen Slagmolenweg 76, 3600 Genk
Wanneer? Van 13 tot 17 u.
Organisatie: Bezoekerscentrum de Maten - de Slagmolen

2. **Spel**

Bijbel spelenderwijs

Spelletjes spelen in de kerk? Dat kan en mag op Erfgoeddag in de Sint-Martinuskerk van Genk-Centrum! Ga de uitdaging aan en speel het reuze ganzenbord over het leven van Mozes of dat van de apostel Paulus. Test je geheugen met een memo- of kwartetspel. Op zoek naar actie? Help David om de reus Goliath te verslaan! Heb jij al gehoord van Godly Play? Speel met houten figuren een Bijbelverhaal na en maak zelf het verhaal verder af. Een actieve en leerzame speelervaring voor jong en oud.

Waar? Sint-Martinuskerk Genk-Centrum Crypteplein 1, 3600 Genk
Wanneer? Van 14 tot 17 u.
Organisatie: Open Kerk Sint-Martinus Genk i.s.m. de Kerkfabriek Sint-Martinus Genk

3. **Rondleiding**

Van ‘Zakdoek leggen’ tot ‘Fortnite’. **Zo klinkt de beiaard**

In de toren van de Genkse Sint-Martinuskerk zitten maar liefst 52 klokken verschoenen. Hoor jij ze soms? Maar wie brengt die klokken in beweging? En maakt muziek?

Aan het woord

Luc Herbots,
parochiekerk
Sint-Martinus in Genk

Leer het religieus en Bijbels erfgoed spelenderwijs kennen!

Met onze werking ‘Open Kerk Sint-Martinus Genk’ nemen we al vijf jaar deel aan Erfgoeddag. Wij laten het grote publiek dan graag kennismaken met het religieus erfgoed in de kerk, de vele Bijbelse verhalen die ons zijn overgeleverd en onze werking. We nemen in diezelfde periode ook deel aan de Erfgoedweken, waarbij wij onze kennis en passie voor religieus erfgoed tot bij leerlingen brengen. Die mooie samenwerking met het onderwijs is er gekomen na onze activiteit op Erfgoeddag 2023, met het thema ‘Beestig’.

De Erfgoedweken zorgen sindsdien voor een enthousiaste dynamiek en samenwerking met beide basisscholen van onze parochie, waar ze nu al nieuwsgierig vragen naar de aankomende activiteit. Onze interactieve aanpak en een activiteit op kindermaat lijken aan te slaan.

Na het succes in 2024 van de ‘Zeven Bijbelse huiskamers’, waarbij we 300 schoolkinderen en een 1000-tal bezoekers mochten verwelkomen, staan we nu opnieuw in de startblokken om een activiteit te organiseren. In zes speelhoeken in de kerk kunnen kinderen al spelenderwijs het verhaal van Bijbelse figuren ontdekken. Ik ben heel fier op de inzet van al onze vrijwilligers: op de creatieveling die de activiteit bedenkt, vormgeeft en uitvoert, als ook de begeleider die de klassen mee op sleeptouw neemt.

We ervaren ECRU, de regionale coördinator van Erfgoeddag in de Mijnstreek, als een fijne partner om mee samen te werken. Zijn we onzeker over een bepaalde activiteit, kunnen we rekenen op positieve feedback of bijsturing. Ze denken graag met ons mee. Voor

Erfgoeddag is de regionale brochure die in de Mijnstreek huis-aan-huis wordt be-deeld ook een enorme steun.

Voor projecten rond erfgoedzorg kunnen wij terecht bij ECRU voor kennisdeling of een financiële ondersteuning. Zo hebben ze advies verleend over het reinigen en bewaren van onze objecten met erfgoedwaarde en ontvingen we een subsidie voor de restauratie van het beeld Onze-Lieve-Vrouw van Fatima. Je staat er niet bij stil wat nodig is om erfgoed zorgvuldig te bewaren. De samenwerking met ECRU hopen we nog vele jaren verder te zetten.

Heb jij ook zin om een activiteit te organiseren voor Erfgoeddag? Of trek je liever met jouw expertise als Erfgoedklasbak naar de klas?

Dat kan! Elk jaar krijg je de kans om jouw cultureel erfgoed in de kijker te zetten. Iedereen kan mee organiseren! Verenigingen, particulieren, sportclubs, musea, archieven, bibliotheken, jeugdbewegingen, ... Zin om deel te nemen? Zet jouw erfgoedactiviteit op Erfgoeddag of tijdens de Erfgoedweken dan extra in de kijker. Wil je graag meer informatie? Neem dan contact op met Ulrike via ulrike@ecru.be.

© An Lommele

Durf jij de 200 treden te beklimmen en op ontdekking te gaan? Begeef je dan naar boven in de toren om de beiaardier in actie te zien. Maak kennis met een bijzonder muziekinstrument, laat je rondleiden en ontdek alles over het muzikale erfgoed in de toren. Spanning verzekerd, want de allerkleinsten kunnen raadsels oplossen om de geheimen van de beiaard te ont-rafelen. Heb je een favoriet deuntje dat je live wilt horen? Vraag jouw keuze aan via beiaard@genk.be. Denk bijvoorbeeld aan het themalied van ‘Fortnite’ of het speel-plaatslied ‘zakdoek leggen’.

Waar? Sint-Martinuskerk Genk-Centrum Crypteplein 1, 3600 Genk
Wanneer? Van 14 tot 17 u.
Organisatie: Beiaard Genk i.s.m. Dienst Cultuur Stad Genk

4. **Workshop / demonstratie**

Moestuiniëren: kruisbestuiving tussen traditie en innovatie

Werk je in een moestuin? Dan baseer je je vaak op kennis, technieken en tradities van vorige generaties. Maar heb je al gehoord van zaadbommetjes?

Of ‘do nothing natural farming’? Pluktuin Vlakveld legt de focus op de kruisbestuiving tussen oude tradities en moderne technieken. Want oude gebruiken zoals wisselteelt of bemesting met stalmeest vertonen zowel overeenkomsten als verschillen met nieuwe technieken zoals ‘mulching’, permacultuur en het gebruik van zaadbommetjes. Steek de handen uit de mouwen, want moestuinieren is kinderspel. Wie maakt de meeste zaadbommetjes? Doe mee aan de workshop en sleep de felbegeerde titel ‘Beste zaadbommetjesmaker van Genk’ in de wacht. Of luister tijdens een demonstratie van Wim Vergoosen naar de spelregels van ‘do nothing natural farming’.

Waar? Pluktuin Vlakveld Hoogstraat 126, 3600 Genk
Wanneer? Van 14 tot 16 u.
Organisatie: Pluktuin Vlakveld i.s.m. Chiro, Natuurpunt en naturalfarming.be

Workshop / demonstratie - Moestuiniëren: kruisbestuiving tussen traditie en innovatie

© Pluktuin Vlakveld en Chiro De Ring

© Mathieu Wijckmans

5. **Zoektocht**

Kraak de kunstcode

Is kunst altijd serieus? Nee hoor! Ga tijdens Erfgoeddag op speurtocht in en rond het Emile Van Dorenmuseum en ontdek de verborgen details van de meesterwerken. Een kaart vol mysterieuze codes leidt je naar de kunstwerken. Een spannend spel voor jong en oud, waarbij jouw scherpe blik wordt beloond. Kan jij de code kraken en alle kunstwerken vinden? Dan maak je kans op een prachtige prijs!

Waar? Emile Van Dorenmuseum. Huis van landschap en kunst Henri Declenestraat 21, 3600 Genk
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Emile Van Dorenmuseum

Heusden-Zolder

“Door sport en spel met de buurtkinderen leerden we winnen, maar ook verliezen, hebben we samen gelachen en vriendschappen gevormd voor het leven.”

– Annette Palmers

© Geschied- en heemkundige kring Heusden

1. Tentoonstelling Sporhelden: lijnen, kleuren en sport

De gemeente Heusden-Zolder claimt de titel van sportiefste gemeente in Vlaanderen, maar is er ook een historische basis voor deze ambitie? De leerlingen (+18) van de Academie voor Beeldende Kunsten Heusden-Zolder doken samen met alle erfgoedpartners in het sportverleden van de gemeente. En dat is heel wat. Want ken jij voetbalinternational Nicolaas Hoydonckx? Of wielervedende Roger Swerts? De expo leidt je door klassiekers zoals voetbal, wielrennen of autosport en minder gekende sporten zoals petanque of boogschieten. Ontdek de sportieve geschiedenis van onze gemeente in foto's, objecten en verhalen in dialoog met de artistieke interpretatie van het thema door de leerlingen van de academie.

Waar?

Bibliotheek Heusden-Zolder
Sint-Willibrordusplein 8,
3550 Heusden-Zolder

Wanneer?

Zaterdag 26 april van 9 tot 12 u.
Zondag 27 april van 9 tot 22 u.
(Tijdens de onbemande openingsuren van de bib, enkel toegankelijk voor leden van de onbemande bib).

Organisatie:

Bibliotheek Heusden-Zolder
i.s.m. Erfgoedteam Heusden-Zolder,
Geschied- en Heemkundige kring Heusden, Heemkundige kring Zolder, Museum Circuit Zolder en de Academie voor Beeldende kunsten

Aan het woord

Jef Gilis, theatermaker, Meester-leerling-traject

Van Steen tot Mes, van Mes tot Steen

Als theatermaker hoop ik dat hetgeen ik creëer de tand des tijds zal doorstaan, en misschien wel erfgoed zal worden. Tegelijk is het bestaande erfgoed een enorme bron van inspiratie in mijn artistieke praktijk. Zo werkte ik eerder een voorstelling uit over het leven in en rond de jeneverstokerijen in Limburg (Taterwater) en een project over de schoonheid van een brief (Il Postino).

In september 2023 diende ik, met ondersteuning van ECRU en Openluchtmuseum Bokrijk een subsidieaanvraag in voor een meester-leerlingbeurs bij de Vlaamse Overheid. Deze aanvraag werd gehonoreerd en sinds januari 2024 dompel ik me onder in de techniek en materiaalkennis van dit vakmanschap. Doel van dit traject: op pad gaan, kennis delen en verhalen verzamelen. Binnenkort trek ik als volleerd wetsteenslijper doorheen de 7 ECRU-gemeenten.

Met een mobiele installatie zal je mij vinden op markten, kerk- of dorpspleinen. Iedereen is welkom! Er geldt slechts één regel: je brengt één mes mee, waarover je een uniek verhaal vertelt. Terwijl ik jouw mes slijp – volgens de regels van de kunst – luister ik naar

de reden waarom dit mes voor jou belangrijk is. Als wederdienst voor je verhaal, krijg jij een scherp mes terug.

ECRU verbindt mij, als uitgeweken jongen uit Bolderberg, weer met mijn roots en met het boeiende cultuur- en erfgoedveld dat deze regio kenmerkt. Onze samenwerking is begonnen vanuit een wederzijdse nieuwsgierigheid. Dankzij ECRU leerde ik de Vlaamse meester-leerlingbeurs kennen. Door hun aanmoediging en ondersteuning bij de redactie van het subsidiedossier bij Vlaanderen, ben ik dit avontuur gestart. Ik ben hen hier enorm dankbaar voor.

Het toont aan dat ECRU verder kijkt dan de eigen regio en Vlaamse expertise en middelen helpt verwerven om zo culturele spelers in de ECRU-regio te versterken. Met een open en kritische blik geven ze mij het vertrouwen om dingen in vraag te stellen. Als maker wil ik niets liever dan creëren, schrijven, spelen,... maar soms heb je die spreekwoordelijke 'sjot onder uw gat' nodig om effectief te beginnen. Die 'sjot' geeft ECRU mij op de juiste momenten, waardoor er iets unieks ontstaat. Bedankt ECRU.

Heb je een plan voor een ambitieus cultuur- of erfgoedproject, waarvoor Vlaamse financiering noodzakelijk is? Neem dan contact op met Leen via leengos@ecru.be. Zij wijst je de weg in het Vlaamse subsidielandschap.

Aan het woord

Caro Thoelen, laatstejaarsstudente PXL

Op zoek naar alle kleuren zwart. Lespakketten over het oeuvre van Ado Hamelryck (1941-2024)

In het kader van het Vlaamse pilootproject 'Nalatenschappen Kunstenerfgoed' en de nakende expo 'Nothing Really Ends' rond het werk van Ado Hamelryck ontwikkel ik als stageopdracht voor ECRU een lespakket over het boeiende oeuvre van deze Genkse kunstenaar. De lespakketten zijn gericht op het lager, secundair en deeltijds kunstonderwijs. Op een onderzoekende en speelse manier ontdekken leerlingen tijdens deze creatieve lessen

wie Ado was als kunstenaar en als mens. De leerlingen kunnen via doe-opdrachten zelf aan de slag gaan en zijn unieke, artistieke stijl verkennen.

Tijdens mijn onderzoek raakte ik gefascineerd door het bijzondere werk van Ado Hamelryck. De prachtige texturen en de veelzijdigheid van de kleur zwart raakten me diep. Door het plotse overlijden van Ado in oktober 2024, heb ik hem jammer genoeg niet persoonlijk kunnen ontmoeten. Via interviews die ik afnam, de vele boeken die ik las en de online bronnen die ik raadpleegde, leerde ik Ado op een andere manier kennen en verkreeg ik waardevolle inzichten in wie hij was: een inspirerend kunstenaar voor velen. Deze inzichten vormen de basis van de lespakketten.

Tijdens de Erfgoedweken test ik mijn lespakketten in verschillende klassen. Dankzij de goede contacten van ECRU met het onderwijs vond ik snel enkele enthousiaste leerkrachten die met mij willen samenwerken. Ik kijk enorm uit naar de stage. Hopelijk draagt mijn lespakket bij aan de overlevering van

het boeiende werk van Ado Hamelryck in een klasomgeving, en hopelijk ook in de harten van de leerlingen.

ECRU laat jong én oud graag kennis maken met cultureel erfgoed. Daarvoor ontwikkelen ze eigen educatieve pakketten, zoals over de Limburgse kermis en het mijnverleden, of zetten ze in op vernieuwende methodieken, zoals de erfgoedradar, grabbel- en babbeltas en de workshop 'Erfgoed, wat zit erin voor jouw vereniging?'. Als studente leerkracht secundair onderwijs kreeg ik de kans om mee te werken aan educatieve lespakketten over Ado Hamelryck.

ECRU is een inspirerende organisatie en slaat een belangrijke brug tussen erfgoed, cultuur en educatie. Ze biedt waardevolle, inhoudelijke begeleiding, zorgt voor financiële middelen om het lessenpakket te realiseren en zet haar netwerk in om interessante partnerorganisaties te betrekken.

Dankzij hun betrokkenheid en expertise is deze samenwerking een leerzame ervaring.

Wil je graag stage lopen bij ECRU Erfgoed en de kneepjes van het erfgoedvak leren? Bezorg je cv en motivatie aan Leen via leengos@ecru.be. Tot binnenkort!

08 Houthalen-Helchteren

“Vanaf dat het schoon weer werd, stuurde ze ons thuis naar buiten om in de buitenlucht te gaan spelen; in de boom klimmen, hutten maken in het bosje thuis langs of heel het terras vol duplo gooien en dan maar huisjes bouwen. In ons gezin van vijf kinderen stond er altijd wel iemand klaar die mee wou spelen. Wat een heerlijke tijd!”

– Hanne Kellens

© Archief Erfgoedwerking Helchteren

1. Vertelmoment Samenkomen rond sport en spel. Helchteren jaren 70

Benieuwd naar bijzondere momenten en gebeurtenissen uit de sport- en spelgeschiedenis van Helchteren? Aan de hand van historisch beeldmateriaal wordt het brede verhaal verteld, want niet enkel de sportheld is van belang, ook de toeschouwers, de supporters en de sportinfrastruc-

tuur spelen mee in ieder uniek verhaal. We nodigen je graag uit om rond deze verhalen samen te komen, herinneringen op te halen en elkaar beter te leren kennen. Wielrennen, voetbal, hinkelen, motorcross, volleybal, knikkeren, Chiro of zelfs de carnavalsvereniging 'De Doolridders' ... ze komen allemaal voorbij in de glorieuze jaren 70 van sport en spel.

Waar? Ontmoetingscentrum De Roepsteen, Sint-Trudoplein 12, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Van 10 tot 12 u.
Organisatie: Erfgoedwerking Helchteren i.s.m. Natuurvereniging De Mangelbeek

2. Tentoonstelling / spel Van sport en spel tot Bruegel de Oude en kinderliedjes

Tijdens Erfgoeddag draait alles om bewegen, samenwerken en het beste uit jezelf halen. Kom kennismaken met sporthelden uit Houthalen en ontdek het verhaal van topatleten die sportgeschiedenis hebben geschreven. Spelen? Dat is kinderspel! Kinderen, maar ook volwassenen kunnen kinderspelen beoefenen uit het beroemde schilderij 'Kinderspelen' van Pieter Bruegel de Oude. Welk spel speelde jij als kind? De kans is groot dat je meteen denkt aan hinkelen, bikkelen, knikkeren of touwtjespringen. Maar herken je deze spelen ook in het schilderij? De kindertijd is een tijd van spelen en leren. In deze periode worden ons veel kinderliedjes aangeleerd. Wat zegt je 'lene miene mutte' of 'Vogeltje, gij zijt gevangen'? Probeer het juiste ritme, de melodie en de bijhorende bewegingen te achterhalen.

Waar? Pastorijpark Houthalen-Centrum Pastorijstraat 13, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Van 14 tot 18 u.
Organisatie: Heemkring De Klonkviool

3. Presentatie / spel Kermis in het dorp!

Dorpskermissen zijn steeds minder aanwezig in het straatbeeld. Gelukkig kan je tijdens Erfgoeddag de unieke kermisfeer komen opsnuiven in de Freinetschool Keerpunt Vonk. De leerlingen hebben zich weken toegelegd op de kermiscultuur in Houthalen. Op een speelse manier kan je

hun onderzoek komen ontdekken in de school. Het resultaat van hun onderzoek is een interactief kermis spel, dat zij met veel enthousiasme met jullie spelen. Vertoef die dag in een gezellige sfeer van weleer, met attracties en de typische lekkernijen, want heel veel families hebben een typisch kermisgerecht. Zak af naar de kermis in Vonk om mensen te ontmoeten, of om oude bekenden, kameraden of familie (terug) te zien.

Waar? Freinetschool Keerpunt Vonk Houthalen, Saviestraat 37, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Zaterdag 26 april, van 15 tot 18 u.
Organisatie: Freinetschool Keerpunt Vonk Houthalen

4. Spektakel Internationaal Kinderfeest: een dag vol plezier

Heb jij zin in een dag vol spel, plezier, beweging en avontuur? Dan ben jij van harte welkom op ons kinderfeest. Geniet van een dag boordevol activiteiten: knutsel je eigen meesterwerk of laat je betoveren door een magische voorstelling.

Ontdek je liever traditionele volksspelen? Een vrijwilliger legt je alle spelregels uit en speelt het spel voor. Misschien speelde je oma het spel vroeger als kind? Of kent jouw papa het spel in een andere variant? Speel met je ouders, grootouders of buurtkinderen en ontdek het allemaal. Ben je nog niet uitgespeeld? Waag je dan aan enkele typische kermissspelen, zoals: de populaire 'Kamelenrace' of het uitdagende arcadespel 'Donkey Kong'.

Waar? Cultuurhuis Casino, Varenstraat 22a, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Van 13 tot 18 u.
Organisatie: Gemeente Houthalen-Helchteren i.s.m. Cultuurhuis Casino, De Groene Moskee, Gemeentebestuur Houthalen-Helchteren, Kind en Taal, Spel-o-theek, SAAMO, JWW, VZW De Uitdaggers

5. Rondleiding Meespelcirkels op de goei wei

Ga op zoek naar een verborgen speeldoos, maak kennis met oude en nieuwe hooren voelspelen of bewandel het voelpad.

Tentoonstelling / spel - Van sport en spel tot Bruegel de Oude en kinderliedjes

© Archief Heemkring De Klonkviool

Aan het woord

**Eline De Boiserie,
Freinetschool Keerpunt
Vonk Houthalen**

Alweer een winnaar! Vlaamse kermiscultuur

Onze deelname aan Erfgoeddag is ondertussen een traditie geworden. Erfgoedprojecten passen dan ook perfect bij de onderzoekende, vakoverschrijdende en omgevingsgerichte aanpak van onze school. Erfgoededucatie laat leerlingen zien dat hun eigen omgeving betekenisvol is en met hen is verbonden.

Bij elk project staat onderzoek binnen de gemeenschap centraal. De culturele diversiteit in de klas weerspiegelt Meulen-

berg. Juist deze verscheidenheid zien wij als een verrijking om kennis te delen en culturen te ontdekken. De leerlingen gaan in dialoog met talrijke sleutelfiguren, verzamelen getuigenissen en proberen tradities of gebruiken vast te leggen. Aan de slag gaan met cultureel erfgoed stelt de leerlingen in staat om een tastbare verbinding te maken met hun verleden, hun identiteit en hun omgeving.

Dit jaar hebben we binnen het thema 'Game On!' gekozen om te werken rond de dorpskermis, die helaas uit het straatbeeld dreigt te verdwijnen. Recentelijk werd de Belgische kermiscultuur ook erkend als cultureel immaterieel erfgoed. Aan de hand van een onderzoek ontwikkelden de leerlingen een interactief kermis spel. Met trots presenteren zij de resultaten van dit onderzoek op Erfgoeddag en laten ze de bezoeker al spelenderwijs kennis maken met de kermis van vroeger. In Meulenbergh is kermis vieren meer dan feest en attracties; het verbindt generaties en diverse culturen. Het omhelst veel tradities.

Vijf jaar geleden kwamen wij via FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed in contact met ECRU. Sindsdien is ECRU voor ons van grote waarde in de begeleiding van erfgoedprojecten. We gebruiken regelmatig hun educatieve lespakketten in de klas. ECRU helpt ons bij het leggen van contacten en het opvolgen van erfgoed dossiers, bijvoorbeeld voor subsidieaanvragen.

Op die manier realiseren wij unieke projecten, zoals het boek over de geschiedenis van de Savioschool. Hierop krijgen we nog steeds positieve reacties. Kortom, dankzij de kennis en de middelen van ECRU kunnen wij blijven inzetten op erfgoededucatie en verwerven onze leerlingen kennis en inzicht in zichzelf en hun directe omgeving.

Erfgoed in je klas. Wij tonen je hoe!
Erfgoed leent zich uitstekend om vakoverschrijdend te werken en projectwerk toe te passen. Meer info? Contacteer Ulrike via ulrike@ecru.be

© vzw L.A.C.H.

Dit aanbod richt zich in het bijzonder op grootouders en hun kleinkinderen, maar ook op personen met dementie en hun mantelzorgers. Speel het memory hoorspel bij het voelpad. Volg dit parcours boordevol hoor- en voelopdrachten zoals een creatieve invulling van het spel petanque én klankspelen op authentieke objecten. Denk maar aan een klonkviool, orgel, balofoon en kazoo. Ontdek op de speelwei oude spelen zoals hinkelen, lepellopen of zakdoek leggen. Ken jij het rijmpje van 'zakdoek leggen' nog? Smeer je stembanden en zing uit volle borst mee! Muziek laat je bewegen, roept herinneringen en emoties op. Kom meevoelen en activeer je zelfbewustzijn. Geniet op het einde van de dag van heerlijke sfeer- en luistermuziek gebracht door Cadansky.

Waar? De goei wei, Weidestraat 9, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Van 15 tot 18 u.
Organisatie: vzw L.A.C.H. i.s.m. Werkgroep Dementie van de gemeente Houthalen-Helchteren, Alzheimer Liga, Expertisecentrum Dementie provincie Limburg

© Anne Ceyskens

6. Workshop Hoe bouw je een hut?

Een eigen hut hebben is heerlijk. Maar hoe begin je eraan? Het bouwen van een hut doe je buiten in de natuur, waarbij je gebruik maakt van natuurlijke materialen zoals takken, gras en bladeren. Je start met het kiezen van een geschikte locatie. Voor het bouwen van een stevige constructie pas je de juiste technieken toe zoals het vlechten van takken of het sjoeren van boomstammen. Deze kennis van technieken zijn vaak van generatie op generatie doorgegeven. Op Erfgoeddag leert een ervaren huttenbouwer jou de kneepjes van het vak! Gooi al je vaardigheden in de strijd, word één met de natuur en werk samen als één team.

Waar? Speelbos bezoekerscentrum Hengelhoef, Hengelhoefdreef 6, 3530 Houthalen-Helchteren
Wanneer? Van 14 tot 16 u.
Organisatie: Limburgs Landschap vzw

Leopoldsburg

“1 is te weinig, 3 is te veel’ of hoe je hand in hand met je vriend(innet)je tikkertje kon spelen. Maar het is pas echt feest als iemand ‘potteke staaaamp’ roept. Aan beide spelen heb ik leuke herinneringen.”

– Katrien Ozeel

1. Tentoonstelling / spel Iedereen kampioen!

Zet je beste beentje voor, want Heemkunde Heppen nodigt iedereen uit voor een dag vol spel, sport en avontuur! Kom en ontdek een selectie van (volks)spelen. Ontdek wat 'schremmeke schieten' of 'stopte kappen' is. Kom stellopen, hoefijzers werpen, sjoelen of het hamertjesspel spelen. Geen zorgen als het weer wat minder is: de activiteiten verhuizen dan naar de gezellige lokalen van de buitenschoolse kinderopvang. Naast het spelplezier kan je in het museum de sportgeschiedenis van Heppen ontdekken. Ervaren gidsen leiden je rond in een tijdelijke tentoonstelling, in een verhaal van lokale teams en atleten tot sporthelden en kampioenen. Zij vertellen je alles over hun sportcarrière en tonen je documenten en objecten uit hun persoonlijk archief.

Waar? Museum Heemkunde Heppen Pastoor Aertsstraat 7, 3971 Leopoldsburg
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Heemkunde Heppen i.s.m. gemeente Leopoldsburg - jeugdendienst

Aan het woord

Andy Caerts, Heemkunde Heppen

Op onderzoek naar de sportgeschiedenis van je gemeente

ECRU staat ons bij met raad en daad. Voor Erfgoeddag nodigt ze ons bijvoorbeeld uit voor de inspiratiesessies. De sessies zijn een manier om kennis te maken met het jaarthema en met andere erfgoedactoren uit de regio, te brainstormen rond een activiteit en daarin samenwerkingen op te zoeken.

Het is ook het tweede jaar op rij dat onze activiteit is opgenomen in de regionale Erfgoeddag-brochure. De brochure wordt huis-aan-huis bedeed en geraakt op die manier – hopelijk – op iedere keukentafel in de Mijnstreek. Het is voor ons een unieke kans om het lokaal cultureel erfgoed in de kijker te zetten, en dat over de gemeentegrenzen heen.

Bij Heemkunde Heppen beschikken wij over een collectie die wij deels in ons museum tentoonstellen. Je vindt er ook een ruim archief aan foto's, documenten, boeken en oude werktuigen. Op Erfgoeddag pakken we graag uit met onze lokale geschiedenis en het museum.

Geïnspireerd door het thema 'Game On!' organiseerde ECRU een vierdelige lessenreeks. Dankzij de medewerkers van ECRU en de medewerking van historici als Stijn Knuts en Ward Segers, en Anne Milkers van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, kregen wij inzichten en tips mee over verschillende aspecten van erfgoedwerking. Ik denk dan aan het afbakenen van een goede onderzoeks-

vraag, het zoeken in digitale databanken en het digitaliseren en het ontsluiten van je collectie naar een breed publiek toe. [ECRU zorgt voor kwalitatieve opleidingen in een goedbedoelde sfeer.](#)

Dat is heel interessante materie om zelf mee aan de slag te gaan, dus was het tijd voor actie! We doken in ons eigen archief en gingen op zoek naar sportverhalen. Met de nuttige tips uit de lessen raadpleegden we extra bronnen om die verhalen te verrijken.

Op Erfgoeddag nodigen we iedereen uit om in ons museum het sporterfgoed van Heppen te komen ontdekken, en plezier te beleven aan (volks)spelen. We presenteren verhalen en historische foto's van enkele bijzondere Heppenaren, die zich destijds uitermate hebben bewezen op sportief vlak. Het hoogtepunt van de dag? Een Heppense Olympiër vertelt over zijn mooiste herinnering.

Wil jij op de hoogte blijven van de laatste nieuwtjes over ECRU? Surf dan naar www.ecru.be, scroll tot onderaan de pagina en schrijf je in op onze nieuwsbrief. Of stel je vraag via info@ecru.be

Aan het woord

Luk Indesteege en Pieter Neirinckx, Limburgs Volkskundig Genootschap

Limburgers zijn echte speelvogels! 100 levende tradities

Het Limburgs Volkskundig Genootschap (LVG) verzamelde binnen het project 'BELEVING' meer dan 100 levende tradities. Naast traditionele vormen van sport en spel vonden we ook enkele bijzondere, speelse tradities en gebruiken.

Op Paasmaandag gooien jongens en mannen van de Poolse gemeenschap in Genk liters water naar hun uitverkoren vrouw: een signaal om de nieuwe lente vruchtbaar te vieren. Ook nog in Genk leren Limburgers van Turkse origine duiven tuimelen: de duif met de meeste achterwaartse salto's op de teller, die wint.

In Opgrimbie (Maasmechelen) speel je in augustus tijdens halfvoorst mee met 'Schijt je Rijk'. Hopelijk laat het beest van dienst een 'vlaai' vallen in jouw vak en win je de hoofdprijs. In Waterschei (Genk) slurp je die dag zelf of supporter je tijdens een heuse spaghettislurpwedstrijd. In Turkse cafés en theehuizen in Beringen en Heusden-Zolder ben je dan weer steeds welkom om Tavla of Okay te spelen. Er zijn ook nog oud-mijnwerkers die 'schremmeke schieten': ze gooien met metalen plaatjes naar een houten stop, waarop hun inzet van geldstukken gestapeld ligt.

Wat hebben wij geleerd uit het project 'BELEVING'? Limburgers zijn echte speelvogels! Wil jij alle 100 tradities ontdekken? Surf dan naar www.volkskunde-limburg.be/beleving.

We trekken met ons project 'BELEVING' ook graag naar de scholen. We willen kinderen en jongeren kennis laten ma-

ken met de Limburgse tradities, want dat is tenslotte ook deel van de traditie: onze kennis en passie voor tradities en gebruiken doorgeven aan de volgende generatie.

Aan het project BELEVING hebben veel vrijwilligers en diverse partners meegewerkt, waaronder ECRU. Sinds 2007 is ECRU Erfgoed – tot in 2022 gekend onder de naam Erfgoedcel Mijnerfgoed – een vaste waarde bij projecten die het LVG initieert of ondersteunt. Door hun deelname aan onze vergaderingen, houden de medewerkers van ECRU de vinger aan de pols en staan ze ons bij met raad en daad. Met hun kennis en ervaring tillen ze onze projecten naar een hoger niveau. Naast een inhoudelijke verrijking, stellen hun financiële ondersteuningsmogelijkheden ons in staat om projecten daadwerkelijk te gaan realiseren.

[Hun breed netwerk wenden ze steeds aan om boeiende samenwerkingen te stimuleren.](#) Dankzij dat netwerk en hun verschillende communicatiekanalen is ECRU ook een waardevolle partner om onze vereniging en onze projecten bij het brede publiek bekend te maken. Wij kijken alvast uit naar een volgende samenwerking met ECRU!

Borrelt er een lumineus idee voor een erfgoedproject? Ben je op zoek naar professionele ondersteuning? Kijk dan op www.ecru.be/ondersteuning en ontdek alle mogelijkheden.

“Op straat parcours getekend om te hinke-pinken en de kleurrijke knickers rolden daarbij ook vaak fel en snel. Wie raak schoot won het spel. Jaar na jaar, rennen en kampen bouwen langs de Maas. Deze leuke dagen vlogen voorbij maar in mijn hart blijven ze bij mij.”

– Corrie Bemelmans

1. Rondleiding Molen Nieuw Leven

Een molen bestuur je met wind én spierkracht. De molenaar zet de wieken ‘op de wind’ door de kap van de molen te draaien, plaatst zeilen bij te weinig wind en vult de maalstenen met granen. Het is dé ideale work-out, waarbij voldoende spierkracht goed van pas komt. Maak kennis met korenmolen Nieuw Leven. De molen is een halfopen standaardmolen uit 1801 die behoorde tot de domeingoederen van de familie Vilain XIII. Molenaar Hans leidt je graag rond en toont je hoe de molen in beweging wordt gezet. Misschien kan jij hem daarbij zelfs een handje helpen? Leer bij over het ambacht, de eeuwenoude technieken en de fysieke arbeid die vereist zijn om de molen dagelijks te laten draaien.

Waar? Molen Nieuw Leven
Molenstraat 48, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13 tot 17 u.
Organisatie: Visit Maasmechelen

© Archief Heemkring 't Oude Grimbiaca

2. Tentoonstelling Ravotten in Opgrimbie

Chiro? Dat is ravotten tot je kleren bruin zien en de knieën groen! Ook dit jaar pakt 't Oude Grimbiaca op Erfgoeddag uit met een interactieve tentoonstelling. Een unieke verzameling van historische foto's brengt de rijke geschiedenis van Chiro Grömme uit Opgrimbie van 1960 tot 1990 in beeld. Elke foto vertelt een uniek verhaal van avontuur, groei en verbondenheid: van speelse activiteiten en onvergetelijke zomerkampen tot hechte vriendschappen en zin voor samenhang. Verdiep je in de verhalen, ga met elkaar in gesprek en deel jouw herinnering. Sla twee vliegen in één klap en bezoek twee activiteiten op één plaats. 't Oude Grimbiaca zorgt samen met Chiro Grömme voor een totaalbeleving.

Waar? Wijkcentrum Opgrimbie
Hoekstraat 1, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 10 tot 18 u.
Organisatie: 't Oude Grimbiaca
i.s.m. Chiro Grömme

3. Workshop / tentoonstelling In de knoop!

Chiroleden zijn sjorkampioenen. Het zit er in de genen. Chiro Grömme uit Opgrimbie nodigt jou daarom uit om samen aan een zotte sjorconstructie te

werken. Met houten balken en touwen leer je de juiste knopen en sjortechnieken om stevige verbindingen te maken. Grijp je kans, ontdek je verborgen talent en ga aan de slag met de meest eenvoudige sjorknopen. Zorg dat je erbij bent, want na het sjorren, spelen we verschillende Chirospelen. Een unieke kans om elkaar beter te leren kennen. Wil je even terug op krachten komen? Duik in het verleden van Chiro Grömme en ontdek hoe de Chiro in al die jaren is veranderd, welke spelletjes er werden gespeeld ... Of achterhaal het themalied van het jaarlijkse bivak.

Waar? Wijkcentrum Opgrimbie
Hoekstraat 1, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 10 tot 17 u.
Organisatie: Chiro Grömme
i.s.m. 't Oude Grimbiaca

4. Tentoonstelling / spel Retro games, sport en spel in Opgrimbie

Stap binnen in een wereld vol nostalgie en ontdek hoe sport en spel in de jaren 70 en 80 een belangrijk onderdeel waren (en nu nog zijn) in Opgrimbie. De fototentoonstelling neemt je mee op reis doorheen grote sportmanifestaties en naar een dag vol spelplezier. Denk maar aan het bekende 'Spel zonder Grenzen'! Ben je fan van oude videogames? Speel zelf mee en test je behendigheid op een vintage spelconsole. Van eenvoudige pixel tot complexe avonturen. Klassiekers als Pong, Super Mario Bros. of Tetris brengen jou als speler terug in een wereld van avontuur en verwondering. Pick up and play! Of je nu een doorgewinterde gamer bent of een nieuwkomer die de geschiedenis van gaming wil ontdekken, iedereen is welkom.

Waar? Sint-Christoffelkapel
Pelsstraat 2, 3630 Opgrimbie
Wanneer? Van 10 tot 18 u.
Organisatie:
Stichting Erfgoed Opgrimbie
i.s.m. Chiro Grömme

5. Demonstratie Beleef het plezier van de motorsport

Verwacht je aan een nostalgische rit doorheen de geschiedenis van de motorsport, ambachten, landbouwwerktuigen, tractoren, carnavalsleven alsook het leven hoe het vroeger was. Via een parcours van elf themahoeken wandel je terug in de tijd. Als liefhebber van tweewielers haal je in het atelier van de mecaniciens je hart op. Bewonder een unieke collectie fietsen met of zonder hulpmotor, motoren, bromfietsen en allerlei objecten verbonden aan het plezier van het rijden op een tweewieler. Op de enorme buitenruimte gaat het verhaal van de motorsport verder: flitsende racemachines, zeldzame motoren en vooroorlogse (brom)fietsen staan netjes naast elkaar opgesteld. De blikvanger? Kruip achter het stuur van een vrachtwagen, die diende als depannagewagen in de Rally van Marokko.

Waar?
Landbouwmuseum De Nostalgie
Pastoor Goossenslaan 29,
3631 Maasmechelen
Wanneer? Van 10 tot 18 u.
Organisatie: Landbouwmuseum
De Nostalgie i.s.m. erfgoedliefhebbers
rond oldtimers, motoren, modelbouw,
oude ambachten, statische en
stationaire motoren en tractoren.

© ECRU Erfgoed

Aan het woord

**Jos Hermans,
Stichting Erfgoed Eisdens
en Tuinwijk2020**

100 jaar tweewoonst en 30 jaar Museum van de Mijnerwerkerswoning

De tweewoonst in Eisdens-Tuinwijk uit 1925 is een mooi voorbeeld van de Engelse 'garden city-architectuur', die zo kenmerkend is voor de Tuinwijk. De toenmalige Heemkundige Kring, nu Stichting Erfgoed Eisdens (SEE), ijverde voor het behoud van de tweewoonst, die nog volledig authentiek was. Andere huizen in de omgeving waren na de mijnsluiting vaak gerenoveerd of verbouwd. Hun missie luidde: het Eisdens erfgoed bewaren en doorgeven aan volgende generaties. Het idee om een museum hierin onder te brengen, paste in dat plaatje. De gemeente besloot om het gebouw aan te kopen.

Op 8 september 1995 werd het museum plechtig geopend. Dit museum neemt ze sindsdien mee naar het leven van de mijn-

werkers in de jaren 30. De totaalinrichting met oog voor veel details o.a. de bijzondere decoratieve schildertechnieken uit die tijd, geven je een totaalbeeld van het dagelijks leven van de mijnwerker en zijn familie.

De drijvende kracht achter het museum zijn sindsdien de vele vrijwilligers van SEE. Zij dragen zorg voor de collectie, geven rondleidingen en ontvangen met open armen klassen. Hun drijfveer? Jongeren laten kennismaken met deze bijzondere periode en leefwereld. Een leefwereld die voor hen volledig onbekend is.

Eisdens-Tuinwijk is een bijzondere plek, die haar oorsprong en haar karakter vindt in het mijnverleden. Het aanwezige cultureel erfgoed kan de erfgoedcel ECRU Erfgoed vanaf haar ontstaan in 2007 beroeren. De gedeelde fascinatie voor het mijnverleden en de zorg ervoor, leidde in datzelfde jaar reeds tot een intense samenwerking tussen de erfgoedcel en SEE.

We kunnen als erfgoedvereniging sindsdien rekenen op de steun van ECRU Erfgoed. Dat kan gaan over expertisedeling rond publiekswerking of collectiezorg, een financiële tegemoetkoming voor projecten via hun subsidielij, ... De brede kennis en kunde van het team maakt hen wendbaar en inzetbaar bij verschillende vraagstukken waarmee we soms zitten. Recent hebben we hen betrokken bij ons traject voor het behoud en het beheer van ons

archief. Ze denken daarbij nooit in grenzen of in hokjes.

Ze reiken steeds de hand naar andere organisaties om boeiende samenwerkingen te stimuleren of een project te versterken met bijkomende expertise. Hierdoor ontmoeten ook wij nieuwe partners en verbreden wij ons netwerk. Want samen sta je sterker.

Heb je hulp nodig bij het inventariseren, verpakken, bewaren of digitaliseren van jouw erfgoed? Je kan met al je vragen terecht bij Olivia via olivia@ecru.be.

Plan op Erfgoeddag een dagje Eisdentuinwijk en bezoek op wandelafstand onderstaande activiteiten in de nabije omgeving:

© Archief Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk

6 Presentatie Spelen met een Turkse achtergrond

Spelen is ontdekken. Zo leren kinderen de wereld begrijpen. Het allermeest leren ze door zelf te ervaren. Ook als het gaat om (culturele) diversiteit. Is er een verschil tussen spelende kinderen met een Turkse of Belgische achtergrond? Lijken sommige spelen op elkaar of verschillen ze per land? Komen de spelregels overeen? Op Erfgoeddag biedt Etki, de Eisdense Turkse Vrouwenbeweging, op al deze vragen een antwoord. Ga met elkaar in gesprek, leer van elkaar, maar speel vooral samen een spel! Want achter elk spel schuilt meer dan je denkt. Een spel is een weerspiegeling van culturele tradities en gebruiken, verschillen en gelijkenissen.

Waar? Tevhid Camii & Moskee
Maasmechelen, Paul Lambertlaan 15,
3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Etki, Turkse vrouwenbeweging in Eisdentuinwijk

© Remco Van Gestel

7 Tentoonstelling Klim naar het hoogste punt van de Tuinwijk

Het is veel klimmen, maar vanop het dak van de kerktoeren van de Sint-Barbarakerk ontdek je een adembenemend vergezicht over de Tuinwijk van Eisdentuinwijk. Vroeger was de 53 meter hoge toren enkel toegankelijk in de zomer tijdens de kermisdagen. Voor Erfgoeddag maakt Tuinwijk2020 graag een uitzondering en stellen zij de deuren van de kerktoeren open voor het brede publiek. Ga jij de uitdagende klim aan om als eerste de top te bereiken? Tel jij het juiste aantal treden? Of waag jij je kans aan de oriëntatietafel en raad jij de juiste locaties in de wijde omgeving? Laat je bijstaan door ervaren gidsen en ontdek bij mooi weer herkenningspunten in Nederland, Duitsland, Wallonië en Limburg.

Waar? Sint-Barbarakerk
Kastanjelaan 26, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 14 tot 17.30 u.
Organisatie: Tuinwijk2020

© Archief Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk

8 Rondleiding Verboden te spelen

De grootste speler in de Tuinwijk is ongetwijfeld de monumentale Mijnkathedraal in het midden van de Tuinwijk. Haar naam van 'kathedraal' heeft de kerk te danken aan haar imposante omvang en uitstraling. De kerk is gewijd aan Sint-Barbara, patrones van de mijnwerkers, en was het centrum van tal van vieringen. Op zondag werd de jeugd soms tot tweemaal toe verwacht in de kerk. Het was niet altijd gemakkelijk om stil te blijven zitten, want spelen in de kerk was 'uit den boze'. Buiten de muren van de Mijnkathedraal was er gelukkig alle ruimte om je uit te leven. De mijndirectie en de parochie voorzagen in vele vormen van sport en spel met o.a. de oprichting van een patronaat en later een Chiro, een voetbalclub, ...

Laat je door ervaren gidsen rondleiden in de Mijnkathedraal en ontdek welke rol de kerk en de mijn speelden in het leven van de gemeenschap.

Waar? Sint-Barbarakerk
Kastanjelaan 26, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Mijnwerkers Brancardiers Sint-Barbara Eisdentuinwijk

© Yvo De droog

9 Tentoonstelling 100 jaar charbonnage

In 2023 was het 100 jaar geleden dat de mijn van Eisdentuinwijk volop steenkool begon te produceren en te verkopen. Door het harde werk in de mijn was vrije tijd voor vele gezinnen gering en de tijd van spelen voor jongeren voor goed voorbij. Ondanks de zware werkomstandigheden haalden mijnwerkers ondergronds behoorlijk veel kattenkwaad uit. Een muis tussen je boterhammen? Dagelijkse kost. Een wedstrijd 'de meeste kolen maken'? Game On! Nieuwsgierig naar het bijzondere verhaal van mijnwerkers en mijnwerkers-brancardiers? Breng dan een bezoek aan de unieke fototentoonstelling in de Mijnkathedraal, waarin het 'zwarte goud' en bijzondere verhalen uit de cité centraal staan.

Waar? Sint-Barbarakerk
Kastanjelaan 26, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Tuinwijk2020

© Archief Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk

10 Spel Slalommen doorheen oude volksspelen

Op Erfgoeddag worden in dienstencentrum De Bolster oude volksspelen nieuw leven ingeblazen. Voor vele generaties is dat nostalgie, voor de jeugd een nieuwe ervaring. Bij ieder spel krijg je informatie over het ontstaan, het gebruik, de spelregels en een verwijzing naar gelijkaardige spelen. Wist jij bijvoorbeeld dat pétanque vaak gespeeld wordt in De Bolster? En dat het Italiaanse bocce gerelateerd is aan petanque? Rol je mouwen op en krijg een introductie in deze balsporten. Zin in een wedstrijdje?

Waar? Dienstencentrum De Bolster,
Kastanjelaan 61, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Dienstencentrum De Bolster

11 Rondleiding Spelen in de Cité

Wist jij dat de 'goede kamer' vroeger niet toegankelijk was voor kinderen? Je ontdekt het dagelijks leven van de mijnwerkersgezinnen in de jaren 30 in het Museum van de Mijnwerkerswoning. Het museum is een uniek bewaarde tweewoonst uit 1925, die sinds 30 jaar als museum een vaste waarde is in de Tuinwijk. Naast het woonhuis richtte Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk een kindermuseum in. Je wordt er terug in de tijd gekatapulteerd, en krijgt onderwijs op houten schoolbanken. Loop ook de trap op en maak er kennis met de 'Kinderspelen' van Pieter Bruegel de Oude. Spot jij alle kinderspelen op het schilderij? Of waag jij je aan een oud volksspel? Stap mee terug in de (kinder)tijd en laat je door ervaren gidsen rondleiden in het Museum.

Waar? Museum van de
Mijnwerkerswoning, Marie Joséstraat 3,
3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Reserveren? Inschrijven kan tot 25 april
via het nummer 089 76 00 00 of per
mail via rik.cops@gmail.com
Organisatie:
Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk

© Archief Stichting Erfgoed Eisdentuinwijk

12 Tentoonstelling 80 jaar jeugdbeweging in Eisdentuinwijk

Dubbel feest! Chiro Akori viert haar 80-jarig bestaan en is als jeugdbeweging erkend als immaterieel erfgoed. Als vereniging voor en door jongeren, bieden ze een plek voor avontuur en spel, maar ook voor persoonlijke groei en maatschappelijk engagement. Sinds de oprichting vlak na WOII is de geschiedenis van Chiro Akori rijk en gevarieerd. Ontdek hun boeiend verhaal via historische foto's en unieke 8mm-films in hun gloednieuw lokaal. Liever meer actie? Daag jezelf uit en (her)beleef de binnen- en buitenspelen. Gezelligheid troef, want Chiro Akori trakteert op een hapje en een drankje.

Waar? Jeugdcentrum Chiro Akori, Dopheidestraat 6, 3630 Maasmechelen
Wanneer? Van 13.30 tot 17.30 u.
Organisatie: Chiro Akori

Aan het woord

**Marco Mariotti,
Ooit aan de Maas**

Zoektocht naar zuivere lucht

In het midden van de 19de eeuw draait de industriële revolutie in België op volle toeren met zware luchtvervuiling als gevolg. Mensen kampen met kwaaltjes aan de ogen, huid en luchtwegen. Spa en Oostende floren in die tijd omwille van de zuivere lucht. De Maaslandse dokter Théodore Hauben is dan actief als professor in Brussel en adviseert zijn patiënten om de zuivere lucht in Limburg en het Maasland op te zoeken. Op de mijn-

industrie die in Limburg losbarst, is dokter Hauben zeer kritisch.

Via een podcast van een drietal afleveringen vertel ik waarom Limburg lange tijd het laatste 'zuivere' plekje in Vlaanderen was. Hoe gezondheidstoerisme ontstond en hoe de plannen groeiden om in Limburg de mijnindustrie te ontwikkelen. Op een laagdrempelige manier bied ik een openhartige kijk in een uniek stukje geschiedenis. Deze soms ingewikkelde materie probeer ik in mensentaal over te brengen. Ik focus me daarbij tijdens mijn interviews op het verhaal.

Sinds jaren ben ik bezig met historisch onderzoek naar de 19de eeuw in Maasmechelen en omstreken. Figuren zoals dokter Hauben en graaf Vilain XIII zijn de rode draad in mijn verhaallijn.

Via de projectoproep 'Kruisbestuiving' kon ik het unieke verhaal van dokter Hauben en de zoektocht naar zuivere lucht doen herleven. Elk jaar opnieuw lanceert ECRU een projectoproep rond een bepaald thema. De podcast werd gerealiseerd in het kader van 'Kruisbestuiving', waarbij je aan de slag gaat met erfgoed, cultuur en natuur. Een kolfje naar mijn hand en het thema daagde mij uit om als storyteller op een andere manier te kijken naar verhalen uit het verleden.

Productiekosten kunnen hoog oplopen en het bedrag is een mooie compensatie om vele kosten te dekken. Het motiveert mij om het beste uit mezelf en het project te halen. Ik ben dankbaar maar ook fier op het feit dat mijn project als één van de voorbeel-

den werd opgenomen in het uitschrijven van de projectoproep. Het is een mooie erkenning, ook naar zichtbaarheid toe.

Bij elk idee rond een erfgoedproject maak ik de link met ECRU, want zij kunnen voor mij veel betekenen in het realiseren van een project.

Broed je op een cultuur en/of cultureel erfgoedproject? Wil je daarbij aan de slag gaan met het thema mens en natuur? Dien dan je aanvraag online in via de nieuwe tijdelijke projectoproep Kruisbestuiving via www.ecru.be/kruisbestuiving. Iedereen kan via een eenvoudig online formulier een projectvoorstel indienen. ECRU ondersteunt inhoudelijk en stuurt bij waar nodig. Komt het project in aanmerking, ontvang je van ECRU een financiële ondersteuning tot € 1.000. Heb je vragen of wil je jouw projectvoorstel voorleggen aan de medewerkers van ECRU? Dat kan door jouw vraag te sturen naar kruisbestuiving@ecru.be.

Even kennismaken?

Hallo, aangenaam. Wij zijn ECRU. Onder de naam ECRU werken ECRU Cultuur en ECRU Erfgoed samen met de Vlaamse Gemeenschap en de lokale besturen om erfgoed en cultuur te ondersteunen in de gemeenten **As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren, Leopoldsburg en Maasmechelen.**

Als ECRU Erfgoed nemen wij de rol op van regionale coördinator van de jaarlijkse **Erfgoeddag**, dit jaar op **27 april** – ook in jouw buurt. **Benieuwd naar de boeiende activiteiten in de ECRU-regio? Surf dan naar ecru.be/erfgoeddag.**

Ontdek ons team

Leen Gos
Algemeen coördinator ECRU
leengos@ecru.be
0479 82 42 36

Sofie Houben
Coördinator ECRU Erfgoed
sofie@ecru.be
0478 51 08 70

Lidia Reuling
Administratief medewerker ECRU
lidia@ecru.be
0460 97 11 31

Carina Lopez
Consulent ECRU Cultuur
carina@ecru.be
0470 08 17 50

Ulrike Schröder
Projectmedewerker ECRU Erfgoed
ulrike@ecru.be
0460 96 72 41

Olivia Puzzolante
Consulent Erfgoedzorg ECRU Erfgoed
olivia@ecru.be
0460 96 80 51

Blijf op de hoogte!

Teken in op de nieuwsbrief van ECRU via www.ecru.be en volg ons via Facebook en Instagram: [@ecrueeftkleuraancultuur](https://www.facebook.com/ecrueeftkleuraancultuur) of [#ecrueeftkleuraancultuur](https://www.instagram.com/ecrueeftkleuraancultuur), [#ecrueeftkleuraanerfgoed](https://www.instagram.com/ecrueeftkleuraanerfgoed).

Alle actuele info over de Erfgoeddagactiviteiten vind je ook via: www.ecru.be/erfgoeddag.

Colofon: Regionale coördinatie en eindredactie teksten rubriek 'Aan het woord' Walter Langers, Pieter Lemmens, Luc Herbots, Caro Thoelen, Luk Indestege, Pieter Neirinckx, Ief Gilis, Eline De Boiserie, Jos Hermans en Marco Mariotti • **Fotografie** rubriek 'Aan het woord' en **schepenen** Tony van Galen • **Druk** Moderna Printing - Oplage 107.000

Erfgoeddag is een organisatie van FARO, Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed, in nauwe samenwerking met de erfgoedcellen en erfgoedgemeenschappen in Vlaanderen en Brussel.